

Vrije Mare

"Vrij" omdat het verwijst naar 'vrijheid', naar 'ruimte geven', naar 'Vrije school' en "Mare" omdat het een vertrouwde term is vanuit het Kerstspel waarin de engel ons en de herders komt vertellen dat zij een 'Blijde Mare', een blijde boodschap heeft.

Voorwoord

De dagen worden kouder en voelen korter aan. Het donker neemt toe en het licht neemt af. Met Sint Maarten oefenen we met het delen van de mantel de balans te houden tussen het licht van de ander en ons eigen licht. Nu de adventtijd aanbreekt, keren naar steeds meer naar binnen... Er klinken heerlijke liedjes in de school. 'Stil nu.... stil nu.....' en 'zie de maan, zie de maan schijnt door de bomen' en deze laatste zelfs in canon! De kinderen uit de klassen 4, 5 en 6 maken met aandacht voor de ander een surprise en schenken een cadeautje en leren zo te genieten van

de blijde glinstering in de ogen van de ontvanger; de magie van Sinterklaas! Maria oefent met de tweede klassen het 'sterrenkinderenspel'. Zij dalen af uit de hemel en brengen de sinterklaasmagie voor altijd in hun hart mee. Ook de kleuters genieten zichtbaar in de school van deze tijd, ze verkleden zich als Sinterklaas of piet en verzorgen het paard met veel liefde en plezier. De komende week worden de ramen gesluierd en lopen de jongste kinderen het adventstuintje. We worden omhult met de warme geur van pepernoten en brengen de engelen uit de 6e klassen het licht

in deze donkere dagen. De kinderen genieten zichtbaar. Ik wens jullie met deze Vrijemare een lichtpuntje in de adventstijd.

MvdS

*Hoor de wind waait door de bomen
Hier in huis zelfs waait de wind
Zou de goede Sint wel komen
Nu hij 't weer zo lelijk vindt...
Ja, hij rijdt in donk're nachten
Op zijn paardje o zo snel
Als hij wist hoezeer wij wachten
Ja, gewis dan kwam hij wel...*

*Hoor wie klopt daar kinderen?
Hoor wie tikt daar kinderen?
Hoor wie klopt daar zachtjes tegen het raam?
Het zal een vreemdeling wezen
Die verdwaald is zeker;
Ik doe hem open en zal vragen
Naar zijn naam...*

Horen wij vandaag dat kloppen nog? Zal de vreemdeling ook een vreemdeling blijven? Laten we hem vragen naar zijn diepste naam. Laten we hem verwelkomen en beter leren kennen, zodat we kunnen zeggen dat hij bestaat!

Inhoud:

- Over Sint Nicolaas en Advent
- Recept pepernoten
- Uit de school: over Heemkunde en St. Maartenviering
- Interview met Michelle Leeftang
- Gedichtje Toon Hermans
- 4 uitspraken van Omdenken
- Venster op de Wereld: Russisch verhaal over Nicola

Wie is Sint Nicolaas?

Als je in een winkelstraat willekeurige mensen zou vragen, wie Sint Nicolaas is, dan zou je als antwoord krijgen: de bisschop van Myra, kindervriend die cadeautjes brengt, goedheiligman uit Spanje, Nederlands meest geliefde heilige voor wie jong en oud op 5 december feest vieren!

Allemaal goed. Inderdaad is het Sinterklaasfeest niet uit onze samenleving weg te denken. Maar we geloven niet in hem! Grotere kinderen zeggen dat ook tegen elkaar en voor veel volwassenen is het een uitgemaakte zaak: hij bestaat niet! En vervolgens begeven we ons in allerlei voorbereidingen, die overigens volgens vaste rituelen verlopen. De intocht per boot, het schoenen zetten en zingen bij de schoorsteen, gedichten maken, pepernoten strooien en zo meer. Wat is het dan waarvoor een heel volk warmloopt? Doen we dat allemaal voor iets wat niet bestaat?

Als Sinterklaas de bisschop van Myra is, dan kunnen we in zijn biografie misschien antwoorden vinden. Kunstenaars zijn door veel verschillende gebeurtenissen uit dat bewogen lange leven geïnspireerd.

Ondanks het feit dat de legenden waarschijnlijk over twee personen Nicolaas berichten, gaan we uit van de Nicolaas die in 270 in Patara (Turkije) bij rijke en godvruchtige ouders werd geboren. Het kind werd vernoemd naar zijn oom Nicolaas, die in het naburige Myra (Demre) bisschop was. De naam Nicolaas betekent: hij, die de volkeren beheerst/regeert.

Het kind groeide op in het kerkelijk leven, voorgeleefd door zijn geliefde oom Nicolaas. Op negentienjarige leeftijd werd hij door zijn oom tot geestelijke gewijd. Later volgde de priesterwijdingen en door Gods beschikking het bisschopsambt. Door de legenden leren we hem kennen als iemand die anderen altijd helpt op hun levenspad. Door de zeevarenden was hij uitverkoren tot beschermheilige. Hij kon de elementen besturen, windrichtingen voor een behouden thuiskomst beïnvloeden en menige storm tot bedaren brengen. Bemanningen die schipbreuk leden, hielp hij door aan boord te komen, gebroken masten weer overeind te zetten en gescheurde zeilen weer te repareren door er met zijn handen langs te strijken. Ook kon hij plotseling verschijnen om verdronken matrozen te redden en weer tot leven te brengen.

Waarom Nicolaas beschermheilige werd van huwbare meisjes, wordt uit de volgende legende duidelijk. Toen een vader weduwnaar was geworden kon hij zijn dochters niet meer onderhouden en moest besluiten om ze zelf hun geld te laten verdienen. Nicolaas redde de drie meisjes van een toekomst in het bordeel door ze heimelijk een bruidsschat te schenken. De benaming 'Goedheiligman' is terug te voeren op deze legende. Goedheiligman is een verbastering

van 'goed heilig man', waarin 'heilig' huwelijk betekent.

Het ligt voor de hand de relatie te leggen tussen deze legende en bepaalde gebruiken bij ons Sinterklaasfeest, zoals het anoniem geschenken geven en het netje met gouden chocolade munten. De drie gouden ballen, appeltjes of klompjes goud in de handen of op het boek van Nicolaas verwijzen naar het vrijkopen van de huwbare meisjes.

De legende van het graanwonder vertelt over een met graan geladen schip dat afdrijft en beschutting zoekt in de haven van een gebied waar hongersnood heerst. Verheugd loopt het volk te hoop in afwachting van het aan land brengen van het graan. Als de kapitein weigert zijn lading te lossen in deze haven wordt de hulp van Sint Nicolaas ingeroepen, door wiens bemiddeling de hele bevolking bedeed wordt. Als het schip na de storm de reis weer vervolgt, blijkt het geschonken deel van de lading weer aangevuld te zijn en wordt Nicolaas uitgeroepen tot schutspatroon van hongerende mensen.

Nicolaas is de laatste van de drie heiligen van de herfst: de vermoedelijke sterfdatum van Sint Joris was 303 na Chr., Sint Maarten leefde van 316 tot 397 en Sint Nicolaas van 270 tot 342. Nicolaas en Joris hebben gelijktijdig op aarde geleefd, evenals Martinus en Nicolaas. Deze drie historische individualiteiten leefden voor, hoe de Christusimpuls in de mensen werken kan.

De legende van de drie kinderen in het kuipje

Drie scholieren op weg naar de stad om te gaan studeren, worden door koude en duisternis overvallen. Ze vragen onderdak bij een herbergier (in sommige versies een slager), die hen vriendelijk onthaald. In hun slaap berooft en doodt hij de kinderen om hen, in stukken gesneden, ingezouten in het pekelpvat in de kelder te bewaren. Door een engel gewaarschuwd, klopt Nicolaas na zeven jaar aan de deur. Verheugd wordt hij binnengelaten.... Je zal de Goedheiligman mogen ontvangen! Als Nicolaas alles weigert wat hem wordt aangeboden en met zijn vinger naar het pekelpvat in de kelder wijst, worden de herbergier en zijn vrouw heel bang. Ze vermoeden dat Nicolaas weet wat voor 'vlees ze in de kuip hebben'. Nadat zij gezamenlijk zijn afgedaald in de kelder ligt Nicolaas twee vingers op de rand van de kuip, waarna de kinderen herrijzen, hun lange droom bezingen en hun nieuwe levensweg vervolgen.

Het is opvallend dat juist dit motief kunstenaars geïnspireerd heeft. Dit

ontroerende beeld treffen we aan boven de ingang of op het altaar van Nicolaaskerken in heel Europa. We moeten weten, dat hierin zichtbaar wordt gemaakt wat in die tijd daadwerkelijk door mensen werd beleefd: het kind op de weg wordt gevangen, gedood, ingezouten in een wereld vol toenemend materialisme, winstbejag en leugen. Terwijl het bij de inhouden van alle andere Nicolaaslegenden gaat over het verschijnen en de daden van de historische Nicolaas, gaat het bij deze legende over een proces van mensheidsontwikkeling, waarin de Christusimpuls door Nicolaas zichtbaar wordt gemaakt.

In de vierde eeuw trekken de eerste donkere wolkenluiers over een oplichtend en reeds door keizer Constantijn de Grote erkend Christendom. Waar de zon opgaat pakken donkere wolken samen en verduisteren de verbinding met de geestwereld en meer. Het kind kent de richting nog en wil op weg gaan. Nicolaas wil dat mogelijk maken en buigt zich behoedzaam over de kinderen heen.

In deze gedachtegang mogen we Nicolaas kindervriend noemen. Maar hij wordt ook Adventsbode genoemd. Advent betekent 'dat wat komt' en doelt op de geboorte van Christus. Nicolaas laat ons gewetensvol terugblikken op het achterliggende jaar en helpt ons bewust worden van onze verantwoordelijkheden en levensopdrachten. Hij sterkt ons met goede gaven om onze voornemens op de weg vooruit waar te kunnen maken.

Op de valreep, vlak voor Kerstmis vraagt hij ons of we klaar zijn voor de nieuwe geboorte.

De drie bereden heiligen gaan ons voor op onze weg naar Kerstmis:

Joris-Michael:

- wil de mens wakker uit zijn natuurbewustzijn,
- wil de mens bewust maken van goed en kwaad,
- wil de mens behoeden voor aanval van tegenmachten
- wil de mens vrij maken en stimuleren om naar het ware menszijn te streven

Martinus:

- toont wie hij was en wie hij geworden is
- toont hoe je de ander van jouw mens-zijn schenken kan
- toont hoe je als mens de ander tot mede-mens maakt, op weg naar een gezamenlijke mensheid

Nicolaas:

- het visioen van Martinus wordt tot dagelijks werk
- laat ons gewetensvol terugblikken en vooruit blikken
- zet uit naastenliefde aan de ander in zijn schoen te schenken wat hij voor zijn verdere levenswandel nodig heeft.

Een inwijdingsweg met een beweging die van buiten naar binnen voert, om in onszelf met Kerstmis nieuwgeboren te worden. De heiligen waren gezeten op witte paarden, beeld voor het reine denken dat zij hadden ontwikkeld en van waaruit zij in waarheid leefden en handelden.

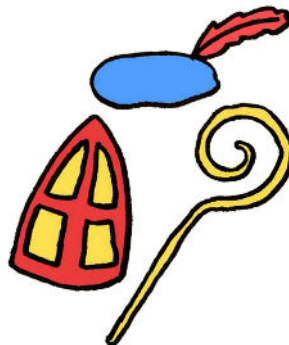
Bron: samenvatting uit het hoofdstuk Sint Nicolaas (blz. 110-128) uit het boek 'Schipper mag ik overvaren?, de jaarfeesten in de stroom van de seizoenen', Juul van der Stok, uitg. Adventum

Pepernoten

www.juflianne.com

Dit heb je nodig:

250 gram bloem
10 gram bakpoeder
125 gram bruine basterdsuiker
2,5 eetlepel speculaaskruiden
100 gram koude boter
5 eetlepels melk
snufje zout

Zo maak je het:

Verwarm de oven voor op 175 graden Celcius en bekleed een bakplaat met bakpapier.

Zeef de bloem, bakpoeder, basterdsuiker, speculaaskruiden en het zout boven een kom. Meng alles even goed door en snijd dan de boter in blokjes. Voeg de blokjes boter en de melk toe en kneed het mengsel met de hand door totdat er een egale deegbal ontstaat.

Draai met de hand kleine balletjes en leg ze met wat afstand van elkaar op de bakplaat. Doe je pepernootjes voor 15-20 minuten in de oven, totdat ze mooi gerezen zijn en een klein beetje hard voelen aan de bovenkant. Laat alles goed afkoelen en haal dan de pepernoten van de bakplaat. Eet smakelijk!

Advent

Sint Nicolaas op 5 december, valt halverwege Sint Maarten en Kerstmis. De tradities van het Sinterklaasfeest openen de belangstelling voor de weg van de ander. Door in de schoenen van de ander te willen staan, kunnen we elkaar over en weer leeftocht schenken voor de verdere reis.

We gaan door medemenselijkheid op weg naar een gezamenlijke mensheid.

In de Adventstijd kunnen we ook op de seizoenstafel toelevens naar Kerstmis. Tegen het donkerblauwe achterdoek kunnen we sterren plakken en een gouden hemelladder plaatsen met het aantal treetjes van de hele adventstijd tot en met 24 december. Een kindje van bijenwas, op de eerste

dag geklemd achter het bovenste treetje, daalt dag na dag langs de ladder omlaag. In de eerste week kun je onder de hemelladder voor Jozef en Maria een weggetje van steentjes naar de stal neerleggen.

*"Stil nu, stil nu, maak nu geen gerucht
Stil nu, stil nu, 't ruist al door de lucht
't wonder komt heel zachtjes aan
't Kerstkind wil naar binnen gaan
Stil nu, stil nu, maak nu geen gerucht..."*

en eventueel een kerstroosje voor de stal. Jozef en Maria komen voetje voor voetje dichterbij, onderweg op hun lange reis vanuit Nazareth.

In de derde week kunnen os en ezel in de stal verschijnen en naar eigen invulling allerlei andere dieren. Gaandeweg komen de herders met de schapen ook dichterbij.

In de vierde week gaan Jozef en

In de tweede week komen er bomen bij, sparentakjes in bolletjes klei

Maria via het weggetje de stal binnen waarin het kindje in de kerstnacht zal worden geboren. Naast de stal staat een engel, een handpop met witte jurk en goud haarband (op een flesje). Door het daadwerkelijk afdalen van het kind langs de hemelladder kan verwachtingsvol worden meegeleefd naar het geboortemoment op Kerstavond.

Bron: zie samenvatting over Sint Nicolaas, blz. 149

Uit de school:

Heemkunde in klas 2

Het woord heemkunde bestaat uit twee delen; heem en kunde. 'Heem' betekent eigenlijk heim/huis. Tijdens de heemkunde periodes gaan we met de kinderen kijken naar de eigen omgeving en natuur. Wat kunnen we allemaal zien, horen, ruiken, voelen en proeven?

Kinderen voelen zich in klas 1 en 2 vaak nog één met de natuur. Ze zijn ontzettend betrokken en enthousiast als het om natuur gaat. Elk beestje of plantje heeft een eigenschap die een kind kan herkennen.

In de tweede klas wordt er vaak gekozen om in de herfst 'de bomen' centraal te stellen en in het voorjaar vaak de bijen.

Klas 2a is momenteel volop aan het werk met de eerste

heemkundeperiode. We zijn gestart met het ervaren van de herfst.

Zo hebben we naar de wind gekeken, geluisterd en gevoeld of gesprongen in de plassen. Daarna hebben we samen de bomen nader bekeken. De prachtige, verschillende bladeren in al die bonte kleuren, grote en kleine bomen, de machtige oude eik, de lichte berk, de groene den.

We hebben gezongen, getekend, gewandeld, geknutseld, geschreven en alles met een grote laag eerbied. Want wauw... wat is het buiten mooi!

Deze periode biedt ook veel mogelijkheden om te oefenen met taal. We hebben geoefend met het herkennen en opzeggen van versjes

en hebben een voorzichtige start gemaakt met het zelf schrijven van een gedicht. Zo hebben de kinderen voor het eerst over de berk prachtige 'elfjes' (dichtvorm bestaande uit 11 woorden) geschreven en aan elkaar voorgedragen.

Dagmar Olthof, leerkracht klas 2A

Terugblik op Sint Maarten

Het lezen van de ouderbrief van Sint-Maarten bracht enorm veel zin naar boven om dit feest met elkaar te vieren. Ouders, kinderen en leerkrachten die samen het licht ontsteken in de duisternis. Knapperende vuren en mooie liederen waarbij de kinderen hun eigen kunstwerkjes zouden meedragen. De lagere klassen in vervoering van het beeld en de hogere klassen ter ondersteuning vanuit verantwoordelijkheid.

Helaas mocht het door de nieuwe richtlijnen niet meer zo zijn. Het feest kreeg een andere inrichting en dat vroeg iets van ons allemaal. Er kwam een andere invulling. Een

invulling waarbij de waarden van het feest van Sint-Maarten niet verloren gingen. Het schenken aan de ander, gelijkwaardigheid, samen zingen en het ontsteken van het licht in onze eigen kunstwerkjes bleven centraal staan.

In de aanloop naar het feest merkte ik dat de kinderen veel behoefte hadden aan het zien van hun kunstwerk in het donker. Op de dag zelf hebben we dan ook de zaal helemaal donker gemaakt, zodat de kinderen hun versierde pompoen konden bewonderen in het donker. Het was prachtig om te zien hoe trots de kinderen waren. Als vierde klas was het voor de kinderen de vierde keer dat zij een pompoen mochten versieren. Het was ontzettend leuk om te zien dat zij hier een heel eigen beeld bij konden vormen. Waar zij voorheen nog hulp nodig hadden van hogere klassen konden zij nu helemaal zelf aan de slag en creëren wat zij vanuit eigenheid bedacht hadden. Het zingen in de zaal met een hogere en lagere klas bracht veel verbinding. Een nieuw

tweestemmig Sint-Maarten lied nam ook hier alle kinderen mee in de sfeer.

In de klas hebben we genoten van soep, sterrenkoekjes en een verhaal. De kinderen hebben ademloos geluisterd naar een Sint-Maartenverhaal waarbij zichtbaar werd dat ze essentie van het verhaal zo mooi tot zich konden nemen. Het feest liep zo anders dan verwacht, maar het was prachtig om te zien dat in iedere klas de waarden van het feest gedragen werden door de kinderen, de leerkracht en op afstand door ouders. Veel dank hiervoor.

Saraya Roosenboom, leerkracht klas 4B

Gedichtje

*Hij schreef een klein gedichtje
Het had niet veel om handen maar het
had iets van een lichtje dat in het
donker brandde*

Toon Hermans

Interview

Michelle, de nieuwe directiesecretaresse van onze school stelt zich voor

Wie ben je?

- Mijn naam is Michelle Leeflang, ik ben 34 jaar oud en woon samen met Marco, onze meiden Alicia en Ella en parkietje Joepie sinds vijf jaar in Almere haven.

Hiervoor woonden we met zijn viertjes in Amsterdam, waar we ons knusse appartementje uitgroeiden.

We vinden het fijn in Almere met een prachtige tuin, meer ruimte en groen om ons heen, maar missen stiekem nog wel de gezellige drukte, het fietsen langs de grachten en wandelen in het Vondelpark.

Naast mijn werk ben ik zo vaak als het kan in de natuur te vinden. Het liefst in het bos of bij zee om zo al het moois van de seizoenen te ervaren.

Ik hou van tijd doorbrengen met mijn gezin, schilderen, boeken lezen, koken, lekker eten en zoek de rust op tijdens meditatie en yin yoga.

Ik weet hoe belangrijk het is om als moeder even tijd voor jezelf te nemen.

Daarom is het mijn passie om vrouwen via mijn blogs en binnenkort online programma's te inspireren hoe ze ondanks de drukke hectiek in balans blijven en de stralende kracht in hun lichaam kunnen activeren.

Ik werk sinds kort een paar uur per week, en per februari voor meer dagen per week, als directiesecretaresse bij de

Vrijeschool.

Hier ga ik me vooral bezighouden met het ondersteunen van de directie met de onderwijsprocessen en allerlei administratieve taken.

Ik ga me in de nabije toekomst ook bezighouden met deze prachtige Vrije Mare.

Waar kom je vandaan?

- Ik ben opgegroeid in Amstelveen. Mijn leven bestond naast school (jammer genoeg geen Vrijeschool) voornamelijk uit mijn grote liefde voor turnen.

Als zesjarig meisje kwam ik in de Nederlandse wedstrijdgroep en was bijna elke dag in de turnzaal te vinden.

De prestatiedruk was al heel groot op jonge leeftijd, maar ik heb hier ook geleerd om goed voor mijn lichaam te zorgen, door te zetten en positief te blijven.

Na het behalen van de Havo ging ik hbo verpleegkunde doen.

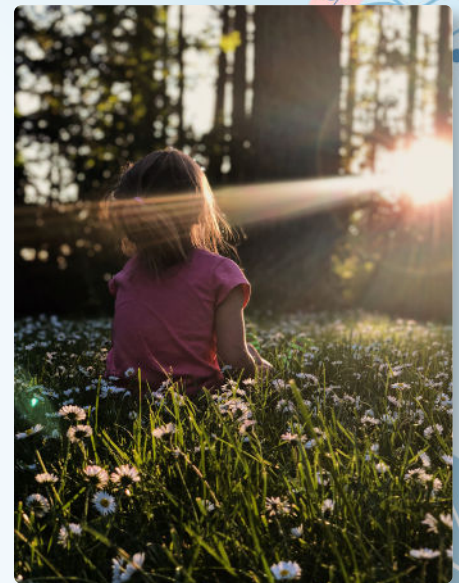
Dit was toch niets voor mij. Ik had even genoeg van al dat "moeten" en wilde meer van het leven ontdekken.

Ik deed een managementassistent opleiding, ging werken in het Emma kinderziekenhuis als stafsecretaresse en maakte mooie reizen.

Dit werk beviel me heel goed en ik hield me voornamelijk bezig met allerlei secretariële taken, maar ook met het organiseren van congressen en was webredacteur van de website.

In deze wetenschappelijke omgeving verlangde ik naar meer verdieping in het leven en volgde daarom diverse coachings-, yoga- en massage opleidingen en verdiepte me in spiritualiteit en oosterse filosofie.

Ik voelde me hierdoor steeds meer

mijn authentieke zelf.

Dat tijdelijk bleek uiteindelijk 16 jaar te zijn en nu is de tijd aangebroken om een nieuwe uitdaging aan te gaan.

Dit kwam zomaar op mijn pad en de stroom van het leven brengt me wat anders. Net als de vallende blaadjes van de herfst laat ik nu het oude los en begin aan iets nieuws. Spannend maar wel heel leuk.

Waar ga je naartoe?

- Ik ben ontzettend dankbaar dat mijn kinderen op de Vrijeschool zitten.

Vooral in deze tijd kan ik geen betere plek voor ze wensen.

Ik voel me hier zelf ook helemaal thuis. Het is zo warm, sfeervol en bezielend.

Ik hoop dat ik hier nog voor langere tijd mag blijven en meewerken aan deze mooie school.

Redactie:

Guido van der Vorst
Helga van Muijen

Vormgever:

Mariia Vinogradova

vrijemare@vrijeschool-almere.nl

Het is nooit te laat
om te worden wat
je had kunnen zijn.

George Eliot

OM
DENKEN

Niets doen is
ontzettend moeilijk;
je weet nooit
wanneer je klaar bent.

OM
DENKEN

Geduld is in kalme
accepteren dat dingen
in een andere volgorde
gebeuren dan je in
gedachten had.

David G. Allen

OM
DENKEN

Via Dagelijkse Gedachte

Leer van de fouten
van anderen. Je hebt
niet genoeg tijd om ze
allemaal zelf te maken.

- Dalai Lama

OM
DENKEN

www.omdenken.nl

Venster op de Wereld

Toelichting

Overall in de wereld bestaan veel legenden over Sint Nicolaas, doch hun aantal is nergens zo groot als in Rusland, waar -volgens het spreekwoord- elke boerenvrouw een eigen legende over Nikola vertellen kan. Nikola is bovendien een integrerend bestanddeel van de

Russische folklore geworden. Rusland is wellicht het enige land, waar een cyclus van sprookjes bestaat, die om Nikola heen gegroepeerd zijn. Vóór de Revolutie (1917) vormden verhalen over Nikola een der belangrijkste onderdelen van de literatuur voor het volk.

De volksliteratuur over Nikola was gedeeltelijk zuiver Russisch, gedeeltelijk echter van Byzantijnse origine. De Byzantijnse verhalen over Nikola zijn in Rusland of rechtstreeks uit Griekenland gekomen of via de Slavische Balkanlanden.

De Russen noemen hem Nikola de Barmhartige. Nikola zwerft soms samen met Sint Elias, de profeet van het Oude Testament. Elias is streng (hij wordt dan ook Elias de Gestreng

genoemd), onvermurwbaar, veeleisend. Hij verlangt van de mensen, dat zij zich stipt aan alle voorschriften van de Kerk houden. Bij de minste overtreding is hij klaar om te straffen. Dan zendt hij onweer, slagregen, hagel en storm over de akkers der arme zondaars, vernietigt hij de oogst. Nikola de Barmhartige weet echter nu en dan Elias de Gestreng bijtijds tot bedaren te brengen, het onheil af te wenden, de berouwvolle zondaars te beschermen. Nikola weet, hoe hij zijn gestreng vriend, Elias, zacht kan stemmen. Kan Nikola zijn doel niet op deze wijze bereiken, dan gebruikt hij een enkele keer een slimmigheid: hij is immers door en door menselijk.

Voor Nikola zijn alle mensen gelijk. Hij is bereid iedereen te helpen, ook de heiden of de Mohammedaan. Hij

komt voor de troon van God op voor alle landen, alle volken. Het meest is hij echter, volgens de Russische volksopvatting, op Rusland gesteld. Nikola voelt zichzelf een echte Rus en daarbij een Rus uit het volk. Nu en dan gebeurt het, dat zelfs Nikola vervolgd raakt over de zondigheid van het Russische volk, maar wanneer de overige heiligen hem dan voorstellen, Rusland zwaar te straffen, dan overwint

bij hem de liefde tot die zondige mensen zijn ontevredenheid en hij belet de bestraffing van de schuldigen. Nikola is nu eenmaal de Barmhartige.

De verering van Nikola is in Rusland zó groot, dat hij soms zelfs de plaats van God kan innemen. Toen tijdens de Revolutie de atheïstische propagandisten overal verklaarden, dat er geen God bestaat, kregen zij

soms van eenvoudigen van geest ten antwoord: "En zelfs als dat waar zou zijn, wat dan nog? Er is toch nog steeds Nikola!" De Russen hebben met hun geloof en onbeperkt vertrouwen in Nikola ook hun Mohammedaanse burens aangestoken. Het gebeurt dan ook vaak, dat de Tataren de hulp van Nikola inroepen, en kaarsen voor zijn beeld plaatsen.

Een geschenk van Nikola

Er leefde eens een arme man, die Iwan heette. Zijn bedrijf was maar heel klein, want hij had weinig land; zijn leven was hard.

Hij was moederziel alleen gebleven, hij had zijn gehele gezin verloren. Maar hij beklagde zich niet over zijn lot, hij aanvaardde Gods wil, was altijd opgewekt en zong liederen, zo was hij nu eenmaal van aard.

Eens was Iwan bezig zijn akker te ploegen, hij wilde tarwe zaaien. Hij heeft zijn akker bezaaid, daarna heeft hij weer geploegd en toen wilde hij met zijn eg naar huis terugkeren. Hij reed en zong een vrolijk liedje. Zo kwam hij bij de weg en bleef staan.

Op de weg liepen twee mannen: één was al oud en grijs en steunde op een staf, de ander was oud noch jong, maar zag er streng uit. Het waren de heilige Nikola en Elias. Elias zei tegen Nikola: "Kijk eens, Nikola, die man is wat al te vrolijk, waarom zou hij zo zingen?" - "Ik denk, dat zijn paarden, Gode zij dank, goed werken, dat hij geen nood kent, waarom zou hij dan niet zingen?"

De reizigers kwamen bij de boer, die op zijn plaats bleef staan. "God help u, beste Iwan!" zei Nikola. "Weest

welkom, lieve oudelui!" antwoordde Iwan en nam zijn muts af. Elias zei toen: "Hoe komt het, dat je zo vrolijk bent?" - "Waarom zou ik niet blij zijn? Mijn paardjes zijn gezond en kunnen werken, en ik heb verder niets meer nodig; alles waar ik om vraag is, dat het vaders Nikola moge behagen mij een goede tarweoogst te geven."

De twee voetgangers vervolgden hun weg. De heilige mannen liepen door de velden, door de heerlijkheid van het voorjaar. Toen zei Elias tegen Nikola: "Wat heeft die man nou gezegd? Zijt gij het dan, die ervoor zorgt, dat de tarwe groeit? Dat doet gij immers niet! Ik ben degene, die hiervoor zorgen moet!" - "Ge moet hem niet al te streng beoordelen," nam Nikola de boer in bescherming, "hij is een eenvoudige man: hoe kan hij nou zulke dingen precies weten?" - "Goed, ik zal hem leren. Ik zal er eerst voor zorgen, dat zijn tarwe tot de knie zo hoog groeit, daarna zal ik de oogst door hagel vernietigen!"

De strenge Elias deed als hij gezegd had, de tarwe groeide zo hard: als je er naar keek, dan vervulde zich het hart des mensen met vreugde. "Wat een oogst! God heeft mij een waar geluk gezonden, Nikola was mij genadig. Wat zal ik nu veel graan hebben, ik weet niet eens, waar ik al dat graan opbergen moet."

's Avonds ging Iwan naar buiten, liep uit het dorp en bleef staan. Als steeds zong hij een lied. Daar zag hij: over het door de lente versierde veld liep een

oud, grijs mannetje met een staf in zijn hand. "Goedenavond, grootvader," begroette Iwan hem. Nikola had medelijden met de arme boer: alles zou toch te gronde gaan, vernietigd worden! "Luister eens, beste Iwan, verkoop jij je tarwe maar." - "Hoe zo?" vroeg Iwan, die van de woorden van de oude man geschrokken was. "Hoe kan iemand nou zulke heerlijke tarwe verkopen? En welke prijs moet ik ervoor vragen?" - "Je kunt gerust zo veel vragen als je wilt, voor dit graan zal men elke prijs graag betalen. Denk eraan, verkoop de tarwe!" En hij ging heen. Iwan volgde de raad op en verkocht de tarwe: een rijke buurman betaalde er zonder meer honderd roebel voor. Doch nog voordat de dag voorbij was verscheen boven de aarde een reusachtige wolk; kort daarop rolde de donder vervaarlijk, een vreselijk onweer barstte los, hagel als stenen viel neer en al de tarwe was platgeslagen. Het was als had iemand het graan met een mes afgesneden.

Nikola liep door het veld en keek naar de aangerichte schade. Elias liep hem tegemoet. "Ziet je nu wel, ik heb gedaan, wat ik gezegd heb: kijk eens zelf, wat er van Iwan zijn akker is terecht gekomen!" - "Maar dat is niet meer de akker van Iwan," zei Nikola. "Weet je dan niet, dat Iwan zijn oogst aan Goendjajew verkocht heeft? Het is de oogst van Goendjajew. Je hebt een man geruïneerd, die tegenover u niet gezondigd heeft. Wat zal die arme man

zijn lot nu beklagen!" - "Dat heb ik niet geweten," zei Elias. "Maar dat is niets, ik zal ervoor zorgen, dat alles weer in orde komt. Hij zal van dit veld, dat door de hagel zo geteisterd is, zó veel tarwe oogsten als nog nooit een akker opgeleverd heeft."

Laat in de avond kwam Nikola bij het raam van Iwan: het speet hem om die arme kerel, die nu de prachtige oogst zou moeten missen. Iwan stond toen voor de icoon van Sint Nicolaas en bad. Hij dankte de heilige, dat hij die oude man naar hem gezonden had met zulk een goede raad. Hij keek op en daar zag hij voor het raam diezelfde oude man staan. Dat verheugde hem zeer: hij haastte zich de oude man uit te nodigen bij hem te overnachten. Doch Nikola kon die uitnodiging niet aannemen, hij had nog een verre reis voor de boeg. "Weet je wat, Iwan, nu moet je die tarwe kopen." - "Wat voor zin heeft dat nou, grootvader? De tarwe is toch geheel vernietigd!" - "Dat doet er niet toe. Koop de oogst. Je kunt zeggen, dat je het graan als veevoeder zult gebruiken. Je zult er geen spijt van hebben." Iwan bedankte de oude man voor zijn raad.

De volgende dag, zodra het licht werd, ging hij naar zijn buurman en stelde hem voor, hem de oogst te verkopen. Goendjajew was zeer verheugd, toen hij dat voorstel hoorde - de tarwe had toch geen enkele waarde meer, je kon ze voor niets weggeven, en zij werden het eens voor de helft van de prijs, die Goendjajew aan Iwan betaald had. Goendjajew was verheugd over zijn overeenkomst met Iwan, doch weldra ontdekte hij, dat hij zich vergist had. Tot grote verbazing van iedereen richtte de tarwe zich op en groeide welig. Het werd een veld met tarwe zoals niemand ooit tevoren gezien had; de aren stonden opeengepakt, elke aar was lang en bevatte zo veel korrels, dat ze zich tot de grond bukten het was zichtbaar een zegen des Heren!

Toen de oogsttijd was gekomen, kon

Iwan wel tweeduizend bundels binden. Op het veld ontmoetten Nikola en Sint Elias elkaar weer: de Gestrenge keek vrolijk om zich heen. "Ziet je nu wel, Nikola. Ik heb de onschuldige eerst met mijn hagel gestraft, maar nu heb ik hem beloond. Kijk eens zelf, hoeveel garven hij op zijn akker heeft staan!" - "Maar je vergist u weer. Geogst heeft dezelfde man, die de tarwe gezaaid heeft. Iwan heeft toch immers de tarwe teruggekocht." - "Wat zegt je nou, hoe zo?" - "Heel eenvoudig, hij heeft de tarwe gekocht. En toen vertelde Nikola aan Elias, hoe de rijke buurman Goendjajew, die geschrokken was voor de aangerichte ravage, bereid was de oogst aan Iwan voor de helft van de prijs te verkopen. "Dan zorg ik er nu voor, dat hij zijn oogst niet kan dorsen!" En woedend ging Elias heen.

Nikola liet echter de arme boer niet in de steek: laat in de avond kwam hij voor zijn raam en keek naar binnen. Toen Iwan zijn gast zag, dacht hij niet meer aan slapen; hij riep hem binnen en dankte hem voor zijn goede raad. "Als je gaat dorsen," zei de onbekende oude man tegen Iwan, "dan moet je telkens niet meer dan vijf bundels binnenhalen: in elke hoek zet je één bundel neer en de vijfde zet je vóór het raam, dat men van buiten niet zou kunnen zien, wat er binnen gaande is." Iwan deed zoals de oude man hem aangeraden had. Iwan heeft lang moeten werken, maar tenslotte was al de tarwe gedorst. Toen zag hij, dat hij per bundel één gewicht tarwe had. Eén gewicht per gewicht! Zoiets heeft nog nooit iemand gehoord, zulke oogsten komen nooit voor. Elias keek in de korenkisten van Iwan, in zijn graanschuren, alles was volgepropt met tarwe. Wat werd Elias toen woest! Gelukkig voor Iwan was het al laat, de dag van Sint Nicolaas zou al spoedig gevierd worden. "Goed," zei Elias, "als hij zijn tarwe naar de molen brengt, dan zorg ik er wel voor, dat hij weinig meel krijgt." En hij deed, zoals hij gezegd had.

Iwan bracht naar de molen drie gewichten graan, maar toen het graan gemalen was, bleken er slechts twee gewichten meel te zijn. Waar was het derde gewicht? Hij wist niet, dat Elias de derde had weggenomen. Iwan peinsde er lang over, maar hij kon niets bedenken.

's Nachts klopte de oude man weer aan het raam. Iwan was zeer verheugd, toen hij hem zag, en vertelde hem alles, wat er gebeurd was. "Weet je, wat je doen moet, beste Iwan? Bak van dit tarwemeel twee lekkere pasteien. Bij het bakken moet je goed bidden! Wanneer ze klaar zijn, breng ze naar de kerk: een pastei leg je op je hoofd, die is bestemd voor Elias de Gestrenge; de andere houd je onder je rechterarm, die is voor Nikola de Genadige."

De volgende ochtend, het was de dag van Sint Nicolaas, stond Iwan heel vroeg op; de sterren waren nog aan de hemel te zien, maar hij liep al door de lege straat, in de koude prille ochtend, naar de kerk. Onderweg ontmoette hij een voetganger; hij zag er noch oud, noch jong uit, maar zijn blik was streng. "Waarheen breng je die lekkere pasteien?" - "De pastei op mijn hoofd is voor vadertje Elias de Machtige, en onder mijn rechterarm heb ik een pastei voor Nikola de Genadige," antwoordde Iwan. Toen Elias dat wijze antwoord hoorde, bedaarde hij en gaf zijn voornemen op, Iwan nog meer te straffen. Van af die dag hoefde Iwan niets meer te vrezen en kon hij rustig zijn: hij bracht nu telkens twee gewicht tarwe naar de molen en hij kreeg steeds even veel meel van de molenaar. Het geschenk van Nikola is steeds mild.

Bron: https://www.beleven.org/verhaal/een_geschenk_van_nikolachenk

VRIJESCHOOL
ALMERE